

## POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2025 r. na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. **sprawy M. B.** skazanego z art. 107 § 1 k.k.s. i art. 9 § 3 k.k.s., z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. akt VI Ka 769/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zgorzelcu z dnia 14 lipca 2023 r., sygn. akt **II K 1020/21**,

### **p o s t a n o w i ł**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

[J.J.]

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zgorzelcu wyrokiem z dnia 14 lipca 2023 r., sygn. akt II K 1020/21, rozstrzygnął, co następuje:

I. uznał oskarżonego M. B. za winnego tego, że:

- będąc prezesem „L. ” sp. z o.o. z siedzibą we W. przy ul. R. i będąc na podstawie prawa uprawnionym i zobowiązanym do prowadzenia spraw gospodarczych tej spółki, bez wymaganej koncesji i poza kasynem gry urządził i prowadził co najmniej w dniu 13 stycznia 2019 r. w lokalu L. w Z., przy ul. D., wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a w

szczegółności wbrew art. 6 ust.1, art. 14 ust. 1 oraz art. 23a tej ustawy, gry losowe o wygrane pieniężne lub rzeczowe, na automatach do gry o nazwie: TURBO HOT FUN FINDER nr FG [...] typu video; ENERGY FINDER nr FR [...] typu video; HOT FUN FINDER nr [...], typu video; FINDER nr [...], typu video, w ten sposób, że na podstawie umowy zawartej w dniu 09.08.2017 r. wynajął lokal i umieścił w celu eksploatacji w/w automaty do gry, na których gry pozwalały na uzyskanie wygranej pieniężnej lub rzeczowej, urządzone były w celach komercyjnych i gry miały charakter losowy, tj. czynu z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.;

- będąc prezesem „S. ” sp. z o.o., z siedzibą we W. przy ul. G. i będąc na podstawie prawa uprawnionym i zobowiązanym do prowadzenia spraw gospodarczych tej spółki, bez wymaganej koncesji i poza kasynem gry urządzał i prowadził co najmniej w dniu 19 października 2019 r. w kontenerze z automatami w S. działka nr[...], XX-XX P., wbrew przepisom ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a w szczególności wbrew art. 6 ust.1, art. 14 ust. 1 oraz art. 23a tej ustawy, gry losowe o wygrane pieniężne lub rzeczowe na automatach do gry o nazwie: HOT FUN TURBO nr FG [...]; ENERGY nr FR [...]; HOT FUN nr FF [...], w ten sposób, że na podstawie umowy zawartej w dniu 01.07.2019 r. wynajął lokal i umieścił w celu eksploatacji w/w automaty do gry, na których gry pozwalały na uzyskanie wygranej pieniężnej lub rzeczowej, urządzone były w celach komercyjnych i gry miały charakter losowy, tj. czynu z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s.,

- przy czym Sąd Rejonowy przyjął, że czyny te stanowią ciąg przestępstw w rozumieniu art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. - i za to na podstawie art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 4 k.k.s. w zw. z art. 38 § 1 pkt 3 k.k.s. wymierzył mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. B. w pkt I części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata. Na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 20 § 2 k.k.s. Sąd Rejonowy zobowiązał oskarżonego w okresie próby do informowania Sądu o przebiegu okresu próby; na podstawie art. 30 § 5 k.k.s. w zw. z art. 31 § 1 k.k.s. i art. 31 § 5 k.k.s. orzekł wobec oskarżonego M. B. przepadek na rzecz Skarbu Państwa: wskazanych automatów do gier wraz z przewodami oraz urządzenia

Digital Video Recorder z zasilaczem, zabezpieczonych 6 sztuk kluczy do automatów, zarządzając ich zniszczenie; nadto pieniędzy w określonych kwotach.

Na podstawie art. 34 § 2 i 4 k.k.s. orzekł wobec oskarżonego M. B. środek karny w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej i wykonywania zawodu, związanych z prowadzeniem i urządzeniem gier hazardowych na okres 3 lat i orzekł o kosztach.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego M. B. , który na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zarzucił: obrazę prawa procesowego, która miała wpływ na treść wyroku, mianowicie naruszenie: art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 151a § 2 pkt 1 k.k.s. w zw. z art. 155 § 1 i § 2 k.k.s. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.; art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 7 k.p.k.; art. 196 § 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.k.; art 201 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.k.; art. 4 k.p.k. i art. 6 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 pkt 5 i § 1a k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.; art. 4 k.p.k. i art. 6 k.p.k. w zw. z art. 211 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., a także art. 7 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k.; obrazę prawa materialnego, a to art. 107 § 1 k.k.s.; w konsekwencji naruszeń wskazanych przepisów prawa doszło także do błędnych ustaleń faktycznych, co apelujący również zarzucił.

Po rozpoznaniu tej apelacji, Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 28 czerwca 2024 r., sygn. akt VI Ka 769/23, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonego M. B. .

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego M. B. , który na podstawie art. 523 § 1 k.p.k. i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił naruszenie art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. oraz art. 151a § 2 pkt 1 k.k.s. i art. 155 § 1 i § 2 k.k.s. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s., z uwagi na brak skargi uprawnionego oskarżyciela, gdyż postępowanie przygotowawcze winno być prowadzone w formie śledztwa, zatem akt oskarżenia powinien zostać zatwierdzony, wniesiony do sądu i popierany przez prokuratora, a nie finansowy organ postępowania przygotowawczego, jak uczyniono w niniejszej sprawie.

W konkluzji obrońca wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Zgorzelcu i umorzenie postępowania.

W odpowiedzi na wniesioną kasację obrońcy oskarżonego Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Celno-Skarbowego we Wrocławiu wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

**Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Kasacja okazała się bezzasadna i to w stopniu oczywistym, o jakim mowa w art. 535 § 3 k.p.k. Analiza zarzutu kasacyjnego nie wykazała, by w sprawie doszło do wystąpienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Nie ustalono bowiem, by postępowanie przygotowawcze prowadzone było w nieprawidłowej formie, co miałoby skutkować koniecznością wniesienia aktu oskarżenia przez prokuratora.

O kompetencji do prowadzenia dochodzenia przez organ finansowy albo śledztwa przez prokuratora w postępowaniu karnoskarbowym decyduje art. 151a § 1 k.k.s., zgodnie z którym postępowanie przygotowawcze prowadzi się w formie śledztwa lub dochodzenia. Śledztwo prowadzi finansowy organ postępowania przygotowawczego, chyba że prowadzi je prokurator. Zgodnie z art. 151a § 2 k.k.s., śledztwo prowadzi się w sprawach o przestępstwa skarbowe: a) popełnione w warunkach określonych w art. 37 § 1 lub art. 38 § 2; b) jeżeli osobą podejrzaną jest sędzia, prokurator, funkcjonariusz Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu lub Centralnego Biura Antykorupcyjnego; c) jeżeli osobą podejrzaną jest funkcjonariusz Straży Granicznej, Żandarmerii Wojskowej, finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego; d) jeżeli prokurator lub finansowy organ postępowania przygotowawczego tak zarządzi.

W ramach kasacji skarżący wywodzi, że przestępstwo przypisane oskarżonemu powinno było prowadzone w warunkach art. 37 § 1 k.k.s. Chociaż bowiem organ finansowy takiej potrzeby nie widział wnosząc akt oskarżenia, to ostatecznie przecież doszło do skazania przez Sąd I instancji w trybie art. 37 § 1 k.k.s. Na tej podstawie skarżący twierdzi, że zaistniała sytuacja, w której postępowanie przygotowawcze było prowadzone w formie dochodzenia, choć już na tym etapie istniały warunki do prowadzenia śledztwa.

Nie można jednak z taką interpretacją przedstawianą przez skarżącego się zgodzić. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto jednoznaczną interpretację

wskazującą, że w przedmiotowej sytuacji procesowej nie było obowiązku prowadzenia postępowania przygotowawczego w formie śledztwa, a więc nie doszło do zaistnienia braku skargi uprawnionego oskarżyciela wskutek wniesienia aktu oskarżenia przez finansowy organ postępowania przygotowawczego. Zgodnie z tym orzecznictwem, decyzja procesowa sądu o połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania i związane z nią następstwa nie mogą *ex post* niweczyć kompetencji organów postępowania przygotowawczego do sporządzenia i wniesienia aktów oskarżenia w sprawach o pojedyncze przestępstwa skarbowe, do których konstrukcje z art. 37 § 1 pkt 2 i 3 k.k.s., właśnie z uwagi na ową „pojedynczość”, nie mogły być w pierwszym stadium procesu zastosowane. Należy stwierdzić, że wydając postanowienie o połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania, sąd dał jednoznaczny wyraz temu, że uznaje, iż ma do czynienia ze skargami wniesionymi przez uprawnionego oskarżyciela (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2024 r., I KK 189/24, LEX nr 3751077*). Taką koncepcję przyjął Sąd Najwyższy także w postanowieniu z dnia 13 czerwca 2023 r., I KZP 21/22 (OSNK 2023, z. 7, poz. 31), stwierdzając: „Jeżeli prowadzone były odrębne postępowania przygotowawcze i każde z nich miało właściwą dla siebie formę, tj. dochodzenia (art. 151a § 2 *a contrario* k.k.s.), a także w każdym z nich akt oskarżenia wniósł podmiot do tego - na tamtym etapie postępowania - uprawniony, tj. finansowy organ postępowania przygotowawczego (art. 155 § 4 k.k.s.), to następcze połączenie spraw do wspólnego prowadzenia na etapie postępowania sądowego i zastosowanie w wyroku przez sąd I instancji instytucji z art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s., warunkującej prowadzenie śledztwa (art. 151a § 2 pkt 1 k.k.s.), które z kolei determinuje wniesienie aktu oskarżenia przez prokuratora, nie może prowadzić do wniosku o braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.). W sytuacji procesowej, w której przedmiot postępowania przygotowawczego oraz przyjęta na tym etapie kwalifikacja prawna czynu uprawniała do prowadzenia dochodzenia, a następnie, na skutek połączenia spraw do wspólnego rozpoznania w postępowaniu sądowym, zastosowano nadzwyczajne obostrzenie kary z art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s., które determinuje konieczność prowadzenia śledztwa, sąd odwoławczy orzeka w składzie trzech sędziów”.

W niniejszej sprawie, jak słusznie wskazuje na wstępie kasacji skarżący, prowadzono dwa postępowania przygotowawcze przez ten sam finansowy organ postępowania przygotowawczego w formie dochodzenia. W każdej ze spraw zarzucono oskarżonemu taki sam czyn z art. 107 § 1 k.k. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. Sąd po połączeniu tych spraw (II K 94/21 i II K 994/20) do wspólnego rozpoznania, dopiero w końcowej fazie rozprawy dostrzegł, że oskarżony popełnił zarzucane czyny w warunkach ciągu przestępstw, co miało odzwierciedlenie w wyroku. Jednak, co wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego, również w niniejszej sprawie nie można było uznać, że postępowanie przygotowawcze błędnie było prowadzone w formie dochodzenia. Ta okoliczność bowiem, iż Sąd Rejonowy rozstrzygał w przedmiocie obu wyżej wskazanych przestępstw skarbowych, co z kolei umożliwiło mu uznanie, że oskarżony popełnił te czyny w warunkach ciągu przestępstw i uczynił sobie z ich popełnienia stałe źródło dochodu, była rezultatem podjętej dopiero na etapie postępowania jurysdykcyjnego decyzji procesowej o połączeniu spraw dotyczących w/w przestępstw skarbowych do wspólnego rozpoznania.

Nie można jednocześnie tracić z pola widzenia, że zastosowanie art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. nie jest zmianą kwalifikacji prawnej czynu *sensu stricto*, a wyłącznie jej obligatoryjnym uzupełnieniem i odnosi się do kwestii wymiaru kary. Postępowania przygotowawcze dotyczące poszczególnych przestępstw skarbowych nie spełniały kryteriów obligujących do prowadzenia śledztwa (art. 151a § 2 *a contrario* k.k.s.). Biorąc pod uwagę konsekwencje wynikające ze spełnienia przesłanek określonych w art. 37 § 1 pkt 3 k.k.s. stwierdzić należy, że przyczyną prowadzenia w takiej sytuacji śledztwa jest ciężar sprawy, rozumiany jako surowsze konsekwencje prawne, wynikające z obligatoryjnego nadzwyczajnego obostrzenia kary, w porównaniu do konsekwencji wynikających z odpowiedzialności za jedno przestępstwo. Ponadto objęcie kilku czynów ciągiem prowadzi do zwiększenia stopnia skomplikowania sprawy - postępowanie dotyczące odpowiedzialności za ciąg przestępstw skarbowych odnosi się bowiem do co najmniej dwóch przestępstw skarbowych pozostających w realnym zbiegu spełniającym kryteria z Kodeksu karnego skarbowego.

W analizowanej sytuacji procesowej, jako że prowadzono odrębne postępowania przygotowawcze co do każdego z czynów, akty oskarżenia nie

musiały być wniesione przez prokuratora. Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą kasację podziela zatem pogląd wyrażony w sprawie I KZP 21/22, że w sytuacji, w której wniesienie aktu oskarżenia przez finansowy organ postępowania przygotowawczego było zgodne z przepisami obowiązującymi w dacie tej czynności, nie jest prawidłowe uznanie, iż Sąd I instancji przeprowadził postępowanie przy braku skargi uprawnionego oskarżyciela.

Prawidłowo do przedmiotowego zagadnienia ustosunkował się orzekający w niniejszej sprawie Sąd odwoławczy, który, rozpoznając tożsamy zarzut apelacyjny dotyczący naruszenia art. 151a § 1 k.k.s., stwierdził, że w zaskarżonym wyroku *„Sąd Rejonowy przyjął co prawda, iż zarzucane oskarżonemu M. B. czyny zostały popełnione w warunkach z art. 37 § 1 k.k.s., co w myśl art. 151a § 2 k.k.s. warunkowałoby prowadzenie śledztwa, a w konsekwencji wymagałoby stosowanie przepisu art. 155 § 1 k.k.s. Jednakże w realiach niniejszej sprawy przepisy te nie mają zastosowania. Dzieje się tak bowiem z tego powodu, że do Sądu Rejonowego w Zgorzelcu wpłynęły dwie odrębne sprawy przeciwko M. B. o czyny z art. 107 § 1 k.k.s. Pierwsza z nich (dotycząca zdarzenia z dnia 19 października 2019 r. w Strzelnie) wpłynęła w dniu 2 listopada 2021 r. i została zarejestrowana pod sygn. II K 1020/21, druga zaś (dotycząca zdarzenia z dnia 13 stycznia 2019 r. w Zgorzelcu) wpłynęła w dniu 28 stycznia 2022 r. i została zarejestrowana pod sygn. II K 32/22. Dopiero postanowieniem tego sądu z dnia 8 lutego 2022 r. zostały one połączone do wspólnego rozpoznania. Postępowanie przygotowawcze w obu tych połączonych sprawach było prowadzone i zakończyło się w formie dochodzenia bowiem w obu tych sprawach zarzucono M. B. czyn z art. 107 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. Nie zachodziły zatem warunki do prowadzenia śledztwa. W zaistniałym układzie procesowym zatem nie można zarzucić, by w każdej z wymienionych spraw prowadzonych odrębnie przyjęto niewłaściwą formę postępowania przygotowawczego. Przyjęcie dopiero w wyroku skazującym kwalifikacji prawnej zachowań oskarżonego M. B. w postaci, która nie uzasadniałaby prowadzenie postępowania przygotowawczego w formie dochodzenia nie może powodować konsekwencji takich, iż czyni te postępowania wadliwymi w tym również w zakresie organu wnoszącego akt oskarżenia. Stąd też sąd odwoławczy uznał wskazany zarzut za niezasadny”*.

Reasumując, postępowanie jurysdykcyjne wszczęto i prowadzono na podstawie aktu oskarżenia wniesionego przez podmiot uprawniony, a to oznacza, iż w toku tego postępowania nie naruszono wskazanych w zarzucie kasacyjnym przepisów art. 151a § 2 pkt 1 k.k.s. oraz art. 155 § 2 k.k.s., a także zasady skargowości (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s.), a więc nie można mówić o naruszeniu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

W tym miejscu trzeba zauważyć, że zgodnie z treścią art. 523 § 2 k.p.k., kasacja na korzyść nie przysługuje stronie w wypadku skazania na karę grzywny, karę ograniczenia wolności albo karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, albo w razie odstąpienia od wymierzenia kary, jak również w razie umorzenia lub warunkowego umorzenia postępowania, chyba że zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k. W przedmiotowej sprawie taka bezwzględna podstawa odwoławcza nie wystąpiła, co wykazano powyżej.

Podsumowując te rozważania należy stwierdzić, że z przyczyn już wskazanych Sąd Najwyższy uznał za oczywiście bezzasadny podniesiony w kasacji zarzut i w konsekwencji oddalił skargę w trybie art. 535 § 3 k.p.k. O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k., obciążając nimi skazanego.

[J.J.]

[a.ł.]